

Wojciech Kurpik

Jerzy Ważny : 1927-2010

Ochrona Zabytków 62/4 (247), 97-98

2009

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JERZY WAŻNY 1927-2010

W dniu 23 sierpnia 2010 r. zmarł prof. dr hab. Jerzy Ważny, wybitny naukowiec, specjalista ochrony drewna przed niszczącymi działaniami czynników biotycznych, twórca tej dyscypliny nauki w Polsce, a także kreator polskiej szkoły naukowej zajmującej się powyższą dziedziną wiedzy. Był członkiem rzeczywistym PAN oraz wielu innych międzynarodowych i krajowych gremiów naukowych, odznaczonym przez ministra kultury Złotą Odznaką za Opiekę nad Zabytkami. Był też przez lat 60 dydaktykiem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, z którą pozostał związany przez wszystkie lata swej działalności naukowej, kierując aż do emerytury utworzoną przez siebie od podstaw Katedrą Ochrony Drewna na Wydziale Technologii Drewna tej uczelni. Stała się ona podstawą rozwoju badań i studiów mikologicznych, a także bazą naukową dla szeregu znaczących dokonań w tej dziedzinie wiedzy, stwarzając możliwość jej praktycznego wykorzystania przynoszącego wymierne korzyści w skali krajowej. Dorobek twórcy Profesora to przeszło 450 prac naukowych; dydaktyczny – to promocja przeszło 100 magistrów i 11 doktorów.

Znane są istotne dla kultury, dla ochrony zabytków, działania prof. Jerzego Ważnego. Był

jednym z niewielu członków PAN aktywnie zajmujących się problematyką konserwatorską dziedzictwa kulturowego Polski. Przez wiele lat należał do Rady Naukowo-Konserwatorskiej Zarządu Głównego PP Pracowni Konserwacji Zabytków, był członkiem Rady Naukowo-Technicznej Fundacji Ochrony Zabytków, a także członkiem i przewodniczącym Rady Naukowo-Konserwatorskiej w Oddziale Badań i Konserwacji PKZ. Działał także bardzo aktywnie jako członek i przewodniczący Sekcji Drewna Zabytkowego Grupy Roboczej Krajów Europy Wschodniej ds. Konserwacji Zabytków, Kultury i Muzealiów.

Poza stałą pomocą w prowadzonych na terenie kraju pracach konserwatorskich, taką jak ekspertyzy, orzeczenia itp., włączył się Profesor w nurt formowania wiedzy konserwatorskiej, wzbogacając tę wiedzę o właściwe, naukowo pojmowane zasady ochrony drewna. Przez 30 lat prowadził zajęcia z mikrobiologii na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz wykłady o ochronie zabytków drewnianych dla studentów etnologii na Uniwersytecie Warszawskim. Tematyka prowadzonych przez niego wykładów na stałe weszła do programu owych studiów. Efektem tego było przybliżenie do standardów naukowych wyższego zakresu wiedzy u konserwatorów – z definicji artystów, co niektórym ułatwiło nawet podjęcie i realizację prac doktorskich w trybie nauki. Stanowiło to również istotny czynnik przy podejmowaniu decyzji powołującej na Wydziale Technologii Drewna SGGW specjalności konserwacja drewna zabytkowego, przygotowującej specjalistów zajmujących się konserwacją drewnianych zabytków budownictwa, techniki, etnologii, a także – wspólnie z konserwatorami sztuki – drewnianych elementów w zabytkach artystycznych.

Szczególnie cenna była pomoc, jakiej udzielał prof. Jerzy

Ważny muzeum skansenowskim, gdzie konserwacja zabytków drewnianych, ze względu na skalę trudności z tym związanych, stawała się w ich działaniach problemem naczelnym. Bez naukowego wsparcia kierowanej przez niego Katedry Ochrony Drewna, organizowania kursów rzecz-

znawców mikologicznych, pomocy w nawiązywaniu kontaktów i współpracy z wytwórcami środków konserwujących, wyszkoleny na studiach artystycznych konserwator byłby bezradny.

Swą ogromną wiedzę na temat konserwacji zabytków drewnianych prof. Jerzy Ważny za-

warł w opracowaniach: J. Ważny, W. Kurpik, *Konserwacja drewna zabytkowego w Polsce. Historia i stan badań*, „Ochrona Zabytków” 2004, nr 1-2; J. Ważny, W. Kurpik, *Konserwacja drewna zabytkowego w Polsce*, „Nauka” 2005, nr 1.

Wojciech Kurpik

REMINISCENCE ABOUT JERZY WAŻNY (1927-2010)

On 23rd August 2010, prof. Jerzy Ważny, PhD, passed away. He was an outstanding researcher, a specialist in protecting wood from the destructive effects of biotic agents, the founder of this discipline in Poland, and the creator of the Polish education institution involved in this field.

He was a full member of the Polish Academy of Sciences (PAN) and of many other international and national scientific circles, who was honored by the Minister of Culture and National

Heritage with a Golden Badge for the Protection of Historic Objects. He was connected with the Warsaw University of Life Sciences (SGGW) and ran the Division of Wood Protection, which was created by him from scratch at the Faculty of Wood Technology.

He occupied himself with the restoration of historic wood, conducted classes in microbiology at the Faculty of Conservation and Restoration of Works of Art at the Academy of Fine Arts (ASP) in Warsaw, and lectures

about the protection of wooden historic objects for the students of ethnology at the Warsaw University.

His assistance for open-air museums was of particular value, as the restoration of wooden historic objects was a major issue for them.

The academic achievement of the professor comprises over 450 academic publications; his didactic achievement is supervising over 100 masters and 11 doctoral degree students.